

ABECEDA BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

6. aktualizované vydání (říjen 2018)

1. aktualizace k 1. 9. 2022

Str. 26 heslo: **Bezpečnost provozu vyhrazených technických zařízení**

Komplexní rekonstrukci problematiky bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení přinesl s právní účinností od 1. července 2022 nový zákon č. 250/2021 Sb., o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení a o změně souvisejících zákonů, a k němu vydaných šest prováděcích nařízení vlády.

Stěžejní v systému zajištění bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení je odborné působení „pověřené organizace“, kterou je Technická inspekce České republiky. Tato organizace za stanovené poplatky podává odborná stanoviska k tomu, zda jsou při projektování, konstrukci, montáži, provozu, obsluze, opravách, údržbě a revizi vyhrazených technických zařízení splněny požadavky bezpečnosti jejich provozu, u stanovených vyhrazených technických zařízení provádí prohlídky a zkoušky nebo se účastní zkoušek na těchto zařízeních, na základě kterých vydává osvědčení, zda tato zařízení splňují požadavky právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a potvrzuje úspěšné výsledky zkoušek. U stanovených vyhrazených tlakových zařízení provádí prohlídky a zkoušky po opravách nebo se účastní zkoušek na vyhrazených technických zařízeních bez ohledu na zařazení do třídy. Odborná stanoviska pověřené organizace slouží Státnímu úřadu inspekce práce a jeho oblastním inspektorátům při výkonu jejich kontrolní činnosti.

Pověřená organizace dále prověřuje odbornou způsobilost fyzické osoby k montáži, opravám, revizím a zkouškám vyhrazených technických zařízení a uděluje osvědčení. Prověřuje rovněž odbornou způsobilost obsluhy – topiče parních a kapalinových kotlů.

Poplatek za činnosti pověřené organizace představuje příspěvek objednavatele na náklady pověřené organizace spojené s výkonem její odborné činnosti dané jí zákonem.

Nově podle zákona č. 250/2021 Sb. vede pověřená organizace evidenci právnických osob a podnikajících fyzických osob, které získaly oprávnění, a poskytuje tyto informace pro potřeby jiných orgánů podle příslušných právních předpisů a také pro potřeby veřejnosti, a dále vede evidenci revizních techniků a poskytuje tyto informace pro potřeby příslušných orgánů podle jiných právních předpisů a také pro potřeby veřejnosti.

Poplatek představuje příspěvek na náklady pověřené organizace spojené s výkonem její odborné činnosti dané jí zákonem.

Str. 140 heslo: **Odborná způsobilost**

S ohledem na to, že ke dni 30. června 2022 byl zrušen zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, a zároveň i podzákonné předpisy vydané k jeho provedení, již ve výčtu předpisů k tomuto heslu nejsou právně účinné vyhlášky č. 50/1978 Sb., č. 85/1978 Sb., č. 85/1978 Sb., č. 18/1979 Sb., č. 19/1979 Sb. a č. 21/1979 Sb. Tyto vyhlášky jsou nahrazeny následujícími nařízeními vlády.

- ❑ Nařízení vlády č. 190/2022 Sb., o vyhrazených technických **elektrických** zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti
- ❑ Nařízení vlády č. 191/2022 Sb., o vyhrazených technických **plynových** zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti
- ❑ Nařízení vlády č. 192/2022 Sb., o vyhrazených technických **tlakových** zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti
- ❑ Nařízení vlády č. 193/2022 Sb., o vyhrazených technických **zdvihacích** zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti
- ❑ Nařízení vlády č. 194/2022 Sb., o požadavcích na **odbornou způsobilost** k výkonu činnosti na elektrických zařízeních a na odbornou způsobilost v elektrotechnice

Str. 159 heslo: **Oprávnění k činnostem u vyhrazených technických zařízení**

Institut „oprávnění k montáži, opravám, revizím, zkouškám vyhrazených technických zařízení a k plnění nádob plyny“ zůstává po zrušení zákona č. 174/1968 Sb. ke dni 30. června 2022 zachován i v novém ***zákoně č. 250/2021 Sb., o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení a o změně souvisejících zákonů***. Principy oprávnění se v zásadě nemění. Oprávnění se vydává na základě písemné žádosti o jeho vydání pověřené organizaci; k žádosti se připojují doklady o splnění všech předpokladů pro stanovení, zda je žadatel odborně způsobilý pro požadovaný rozsah činností na vyhrazených technických zařízeních. Splňuje-li žadatel podmínky pro řádné zajištění činnosti v požadovaném rozsahu, rozhodne pověřená organizace o tom, že právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě vydá oprávnění, které má platnost 10 let. Pověřená organizace vede evidenci odborně způsobilých osob, kterým vydala oprávnění.

Platnost oprávnění vydaných Institutem technické inspekce Praha organizacím a podnikajícím fyzickým osobám přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 250/2021 Sb. skončí nejpozději uplynutím 3 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Inspektor inspektorátu práce může za podmínek stanovených zákonem č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, vydat rozhodnutí o odnětí nebo omezení oprávnění o odborné způsobilosti k činnostem na vyhrazených technických zařízeních.

Oprávnění vydaná Technickou inspekcí České republiky přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 250/2021 Sb. zůstávají v platnosti po dobu, na kterou byla vydána, nejvýše však po dobu 5 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Str. 165 heslo: **Organizace státního odborného dozoru**

Popzytím právní účinnosti zákona č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ke dni 30. června 2022 byl zrušen i pojem „organizace státního odborného dozoru“. Nový **zákon č. 250/2021 Sb., o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení a o změně souvisejících zákonů**, však počítá se státní příspěvkovou organizací k plnění úkolů v oblasti bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení.

Ministerstvo práce a sociálních věcí může takovou organizaci zřídit (k tomu vydá zřizovací listinu) a může ji také zrušit – pak všechna její práva a povinnosti přecházejí na MPSV. MPSV je nadřízeným správním orgánem této organizace, kterou zákon označuje jako „pověřenou organizaci“. Úkoly pověřené organizace stanoví zákon č. 250/2021 Sb. v § 6.

Za pověřenou organizaci se od nabytí účinnosti zákona č. 250/2021 Sb. považuje dosavadní Technická inspekce České republiky (původně Institut technické inspekce Praha).

Str. 173 heslo: **Osobní ochranné pracovní prostředky**

Nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků, bylo zrušeno a s právní účinností od 1. listopadu 2021 nahrazeno nařízením vlády č. **390/2021 Sb., o bližších podmínkách poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků**. Nové nařízení vlády zachovává stejnou strukturu a obsahové zaměření jednotlivých ustanovení, má čtyři přílohy, stejně jako dosavadní nařízení vlády, a mění právní stav pouze v rozsahu nezbytném pro zajištění transpozice příslušné směrnice EU. Stávající povinnosti dotčených subjektů se v zásadě nemění. Nově je zpřesněno, že osobní ochranný pracovní prostředek se přiděluje zaměstnanci vždy, pokud u původního skončila jeho výrobcem stanovená životnost, ztratil své funkční vlastnosti nebo účinnost proti vyskytujícím se rizikům anebo jeho používání představuje další riziko. Nově musí být zaměstnanec s používáním OOPP „prokazatelně“ seznámen. Rovněž bylo zpřesněno, že i když jsou mycí nebo čisticí prostředky trvale dostupné v sanitárních zařízeních pracoviště, zaměstnancům vykonávajícím práci velmi nečistou nebo nečistou, se textilní ručníky přesto poskytují individuálně.

Str. 177 heslo: **Osvědčení o odborné způsobilosti k činnostem na vyhrazených technických zařízeních**

Institut „osvědčení o odborné způsobilosti k činnostem na vyhrazených technických zařízeních“ zůstává po zrušení zákona č. 174/1968 Sb. ke dni 30. června 2022 zachován i v novém **zákoně č. 250/2021 Sb., o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení a o změně souvisejících zákonů**. Podle nové úpravy je osvědčení o odborné způsobilosti k činnostem na vyhrazených technických zařízeních udělováno na základě úspěšného prověření odborné způsobilosti k činnostem na vyhrazených technických zařízeních zkouškou u pověřené organizace. Zákon stanoví předpoklady odborné způsobilosti fyzické osoby provádějící revize a zkoušky vyhrazených technických zařízení, montáž, opravy vyhrazených plynových zařízení nebo obsluhu vyhrazených tlakových zařízení – parních a kapalinových kotlů. Zákon dále stanoví podrobnosti ohledně zkoušky z odborné způsobilosti. Platnost osvědčení o odborné způsobilosti k činnostem na vyhrazených technických zařízeních je 5 let ode dne jeho udělení.

Inspektor inspektorátu práce může za podmínek stanovených zákonem č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, vydat rozhodnutí o odnětí nebo omezení osvědčení o odborné způsobilosti k činnostem na vyhrazených technických zařízeních.

Osvědčení o odborné způsobilosti k činnostem na vyhrazených technických zařízeních vydaná přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 250/2021 Sb. se považují za osvědčení podle citovaného zákona a zůstávají v platnosti po dobu, na kterou byla vydána.

Str. 295 heslo: **Revizní technik**

Na rozdíl od zrušeného (k 30. červnu 2022) zákona č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, nový **zákon č. 250/2021 Sb., o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení a o změně souvisejících zákonů**, používá termín „**revizní technik**“ výslovně. Podle § 17 posledně citovaného zákona smí revizi provádět výhradně revizní technik, který je držitelem osvědčení v rozsahu odpovídajícím revidovanému vyhrazenému technickému zařízení.

Evidenci revizních techniků vede pověřená organizace, kterou je Technická inspekce České republiky. Účelem evidence je přehled o počtu a odbornosti revizních techniků a bezplatné poskytování těchto informací pro potřeby jiných orgánů a veřejnosti.

Str. 319 heslo: **Státní odborný dozor nad bezpečností práce**

Zrušením zákona č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ke dni 30. června 2022 vymizel z české legislativy i pojem „státní odborný dozor nad bezpečností práce“. Poslední materií o vyhrazených technických

zřízeních, kterou zákon č. 174/1968 Sb. v rámci státního odborného dozoru nad bezpečností práce řešil, nově upravuje s právní účinností od 1. července 2022 **zákon č. 250/2021 Sb., o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení a o změně souvisejících zákonů.**

Státní kontrolu nad dodržováním zákona č. 250/2021 Sb. provádějí orgány inspekce práce podle zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce. Za **přestupek** na úseku vyhrazených technických zařízení mohou uložit pokutu až do výše 2 000 000 Kč.

Str. 337 heslo: **Technická inspekce České republiky**

I po zrušení zákona č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, dnem 30. června 2022 zůstává zachována Technická inspekce České republiky (původně Institut technické inspekce Praha) a od nabytí účinnosti zákona č. 250/2021 Sb. se považuje za **pověřenou organizaci**.

Zákon nově vymezuje úkoly pověřené organizace při výkonu činnosti v oblasti bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení (§ 6 zákona č. 250/2021 Sb.). Činnosti pověřené organizace podléhají poplatkům stanoveným **nařízením vlády č. 60/2022 Sb., o sazbách poplatků za odbornou činnost pověřené organizace v oblasti bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení**. Technická inspekce České republiky je od nabytí účinnosti zákona č. 250/2021 Sb. metodicky řízena přímo MPSV, oproti dosavadnímu pojetí, kdy byla podřízena Státnímu úřadu inspekce práce.

Str. 372 heslo: **Vyhrazená technická zařízení**

Zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, který poskytoval zákonný základ pro režim vyhrazených technických zařízení, pozbyl platnosti dnem 30. června 2022 a s právní účinností od 1. července 2022 byl nahrazen novým zákonem **č. 250/2021 Sb., o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení a o změně souvisejících zákonů**, který postavil nový moderní zákonný rámec a stanovil nové požadavky na bezpečnost provozu vyhrazených technických zařízení a na ochranu zdraví při práci s nimi. Nový zákon upravil řadu souvisejících otázek, zejména vymezil pojem „vyhrazené technické zařízení“, stanovil členění vyhrazených technických zařízení a jejich jednotlivé druhy, stanovil pravidla pro odbornou způsobilost osob a povinnosti orgánů státní správy v této oblasti, vymezil povinnosti právnických, podnikajících fyzických a fyzických osob v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení, zakotvil evidenci odborně způsobilých osob a oprávnění.

Vyhrazeným technickým zařízením je podle zákona č. 250/2021 Sb. tlakové, zdvihací, elektrické nebo plynové zařízení, které při provozu svým charakterem nebo akumulovanou energií v důsledku nesprávného použití, výskytem provozních rizik vyvolávajících nebezpečné situace nebo nedodržením podmínek

bezpečného provozu představuje závažné riziko ohrožení života, zdraví a bezpečnosti fyzických osob.

Zákon č. 250/2021 Sb. ruší celkem pětadvacet právní předpisů či jejich částí. K novému zákonu bylo vydáno šest prováděcích nařízení vlády.

- ❑ Nařízení vlády č. 60/2022 Sb., o **sazbách poplatků** za odbornou činnost pověřené organizace v oblasti bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení
- ❑ Nařízení vlády č. 190/2022 Sb., o vyhrazených technických **elektrických** zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti
- ❑ Nařízení vlády č. 191/2022 Sb., o vyhrazených technických **plynových** zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti
- ❑ Nařízení vlády č. 192/2022 Sb., o vyhrazených technických **tlakových** zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti
- ❑ Nařízení vlády č. 193/2022 Sb., o vyhrazených technických **zdvihacích** zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti
- ❑ Nařízení vlády č. 194/2022 Sb., o požadavcích na **odbornou způsobilost** k výkonu činnosti na elektrických zařízeních a na odbornou způsobilost v elektrotechnice

Str. 397 heslo: **Zdravotní způsobilost k práci**

Ve výčtu předpisů k tomuto heslu byla zrušena vyhláška č. 393/2006 Sb., o zdravotní způsobilosti, (včetně pozměňujících předpisů) a od 1. října 2019 byla nahrazena **vyhláškou č. 226/2019 Sb., o zdravotní způsobilosti ke službě v bezpečnostních sborech**, která byla následně novelizována vyhláškou č. 181/2021 Sb.

Uvedené změny je nutné zohlednit i v Přehledu předpisů uvedených v publikaci na str. 481 a násled.

ABECEDA BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

6. aktualizované vydání

JUDr. Anna Janáková

Vydalo nakladatelství ANAG
Odpovědná redaktorka Mgr. Jitka Bezoušková
Sazba Mgr. Markéta Pučoková
Autorská uzávěrka 25. října 2018
Tisk a vazba CZECH PRINT CENTER a. s.
Černokostelecká 613/145, 100 00 Praha 10
ISBN 978-80-7554-171-0

ANAG, spol. s r. o.
Kollárovo nám. 698/7, 779 00 Olomouc
tel.: 585 757 411, fax: 585 418 867
e-mail: obchod@anag.cz
www.anag.cz